श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 6 printed pages]

CA—165—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (NEP) (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

BUSINESS STATISTICS AND MATHEMATICS

Paper CCOMMT-1152

(Thursday, 17-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—80

N.B. :— (1) Question No. 1 is compulsory.

(2) Solve any *four* from Question Nos. 2 to 7.

(3) Use of simple, non-programmable calculator is allowed.

(1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(2) प्रश्न क्र. 2 ते 7पैकी कोणतेही **चार** प्रश्न सोडवा.

(3) साधा, प्रोग्राम न भरता येणारा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

1. Calculate Paasche, Laspeyre and Fisher's Ideal Index Number from the following data : 20

Commodity	2020		2021	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	06	50	10	56
B	02	100	02	120
C	04	60	06	60
D	10	30	12	24
E	08	40	12	36

खालील माहितीवरून पाश्चे, लॉसपेअर आणि फिशरचा आदर्श किंमत निर्देशांक काढा :

वस्तू	2020		2021	
	किंमत	मात्रा	किंमत	मात्रा
A	06	50	10	56
B	02	100	02	120
C	04	60	06	60
D	10	30	12	24
E	08	40	12	36

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CS CamScanner

2. An amount of Rs. 20,000 paid at an annual interest of 8%, calculate : 15

(*i*) Simple interest for 4 years

(*ii*) Compound interest for 3 years.

20,000 रु. इतकी रक्कम वार्षिक 8% व्याज दराने देण्यात आली, तर गणन करा :

(*i*) सरळ व्याज दराने चार वर्षाचे सरळ व्याज

(*ii*) चक्रवाढ व्याज दराने तीन वर्षाचे चक्रवाढ व्याज.

3. If 15

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 7 \\ 8 & 9 & 6 \\ 5 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \\ 7 & 5 & 8 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 3 & 7 & 5 \\ 6 & 8 & 9 \end{bmatrix}$$

Solve the following :

(*i*) $A + B + C$

(*ii*) $3A + 2B - 3C$

(*iii*) $4A - 3B + 2C$.

P.T.O.

CamScanner

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 7 \\ 8 & 9 & 6 \\ 5 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \\ 7 & 5 & 8 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 3 & 7 & 5 \\ 6 & 8 & 9 \end{bmatrix}$$

सोडवा :

(*i*) A + B + C

(*ii*) 3A + 2B − 3C

(*iii*) 4A − 3B + 2C.

4. A problem in Mathematics is given to 3 students, 'A', 'B' and 'C', whose chance of solving it are 1/2, 1/3 and 1/4 respectively. What is the probability that the problem will be solved ? 15

गणिताचा एक प्रश्न सोडविण्यासाठी 'अ', 'ब' आणि 'क' या तीन विद्यार्थ्यांना दिला आहे. ज्यांची प्रश्न सोडविण्याची शक्यता अनुक्रमे 1/2, 1/3 आणि 1/4 आहे. हा प्रश्न सोडविला जाण्याची संभाव्यता काय आहे ?

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CS CamScanner

5. Given : 15

	x	y
Mean	18	100
Standard Deviation	14	20

r between x and y is = 0.8.

Find regression equation x on y and y on x and estimate the value of x when y is 30.

दिलेले :

	x	y
माध्य	18	100
प्रमाप विचलन	14	20

x आणि y मधील सहसंबंध गुणक r = 0.8.

प्रतिपगमन समीकरण x on y आणि y on x तयार करून x चे मूल्य शोधा.

6. (*i*) What is index number ? State procedure of construction of index number. 8

निर्देशांक म्हणजे काय ? निर्देशांक तयार करण्याची प्रक्रिया सांगा.

(*ii*) Explain the concept of probability. 7

संभाव्यतेची संकल्पना स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

7. Solve the following : 15

(i) $^{11}P_3$

(ii) $^{12}C_2$

(iii) $\frac{13!}{(13-2)!}$.

मूल्य शोधा :

(i) $^{11}P_3$

(ii) $^{12}C_2$

(iii) $\frac{13!}{(13-2)!}$.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

श्री कृष्णस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय

This question paper contains 10 printed pages]

CA—161—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (NEP) (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

FINANCIAL ACCOUNTING

Paper II (CCOMCT-1151)

(Friday, 11-04-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—80

N.B. :— (1) Question No. 1 is compulsory.

(2) Solve any *four* questions from Q. No. 2 to Q. No. 7.

(3) Use of simple non-programmable calculator is allowed.

(1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 7 पैकी कोणतेही **चार** प्रश्न सोडवा.

(3) साधा नॉन-प्रोग्रामेबल कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

1. From the following Trial Balance of ABC Cooperative Society for the year ended 31st March, 2024 prepare final account : 20

Trial Balance (As on 31st March, 2024)

Particulars	Dr. Amount	Cr. Amount
	(₹)	(₹)
Share Capital	—	50,000
Sundry Creditors	—	6,200

P.T.O.

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

CS CamScanner

Bills Payable	—	6,000
Reserve Fund	—	10,000
Educational Fund	—	1,000
Sales	—	3,44,000
Return outward	—	5,000
Sale of empty bags	—	14,000
Building	60,000	—
Dead Stock	800	—
Debtors	5,600	—
Advances	850	—
Electricity	350	—
National Saving Certificate	470	—
Cash at bank	6,000	—
Cash in hand	4,840	—
Printing and Stationery	1,420	—
General Expenses	150	—
Interest on Govt. loan	720	—
Salaries	12,000	—
Carriage inward	4,000	—

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

CamScanner

Purchases	3,27,000	—
Opening stock	12,000	—
	4,36,200	4,36,200

Adjustments :

(1) Closing stock was valued at ₹ 18,000.

(2) Audit fees payable ₹ 500.

(3) Charge depreciation at 10% on dead stock and 5% on building.

(4) Make provision for bad debts ₹ 200.

(5) Authorised capital is ₹ 1,00,000 divided into shares of ₹ 20 each.

ABC कोऑपरेटीव्ह सोसायटीच्या पुढील तेरीजपत्रकावरून 31 मार्च, 2024 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे अंतीम लेखे बनवा :

तेरीजपत्रक (31 मार्च, 2024)

तपशील	विकलन (₹)	समाकलन (₹)
भाग भांडवल	—	50,000
विविध धनको	—	6,200
देय विपत्र	—	6,000
संचित निधी	—	10,000
शैक्षणीक निधी	—	1,000

P.T.O.

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

विक्री	—	3,44,000
बाह्य परत	—	5,000
खुल्या बॅगांची विक्री	—	14,000
इमारत	60,000	—
जड संग्रह	800	—
ऋणको	5,600	—
अग्रिम	850	—
विज	350	—
राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र	470	—
अधिकोषस्थ रोख	6,000	—
हस्तस्थ रोख	4,840	—
छपाई व लेखनसामुग्री	1,420	—
सामान्य खर्च	150	—
शासनाच्या कर्जावरील व्याज	720	—
वेतन	12,000	—
आगम वाहतूक खर्च	4,000	—
खरेदी	3,27,000	—
प्रारंभीक स्कंध	12,000	—
	4,36,200	4,36,200

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

WT

CamScanner

समायोजना :

(1) अंतीम स्कंध ₹ 18,000.

(2) देय ऑडीट फीस ₹ 500.

(3) जड संग्रहावर 10% व इमारतीवर 5% घसारा आकारा.

(4) बुडीत कर्जासाठी तरतुद करा ₹ 200.

(5) अधीकृत भांडवल हे ₹ 1,00,000 असून ते ₹ 20 प्रत्येकी असे भागांमध्ये विभागलेले आहे.

2. Mr. Amol purchased computer from Adarsh Computers on 1st Jan., 2019. The cost price of computer was ₹ 90,000. Mr. Amol paid ₹ 30,000 on signing the contract and balance in three instalments of ₹ 20,000 plus interest on 31st December every year. The vendor charges interest at 10% on unpaid balance. Mr. Amol charged depreciation at 10%.

Prepare the following accounts in the books of Mr. Amol : 15

(1) Computer Account

(2) Adarsh Computers Account

(3) Interest Account

(4) Depreciation Account.

P.T.O.

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

श्री अमोल यांनी आदर्श संगणक यांच्याकडून एक संगणक दि. 1 जानेवारी, 2019 ला खरेदी केले. संगणकाची मुळ किंमत ही ₹ 90,000 आहे. श्री अमोल यांनी करारावर स्वाक्षरी करते वेळी ₹ 30,000 दिले व शिल्लक राशी ही तीन समान हप्त्यात ₹ 20,000 व व्याज याप्रमाणे दरवर्षी 31 डिसेंबर रोजी दिले. विक्रेत्यानी अदत्त राशीवर 10% वार्षीक व्याज आकारला. श्री अमोल यांनी 10% ते घसारा काढला.

श्री अमोल यांच्या पुस्तकात पुढील लेखे तयार करा :

(1) संगणक लेखा

(2) आदर्श संगणक लेखा

(3) व्याज लेखा

(4) घसारा लेखा.

3. On 1st May, 2024 a fire destroyed the stock of Kirti Traders. The following information was obtained from their books of accounts : 15

		₹
(1)	Stock on 1st Jan., 2024	40,000
(2)	Purchase to the date of fire	35,000
(3)	Purchase return to the date of fire	5,000
(4)	Wages to the date of fire	25,000
(5)	Manufacturing expenses to the date of fire	5,000
(6)	Sales to the date of fire	1,00,000

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

CamScanner

(7)	Average gross profit rate on sales	20%
(8)	Value of fire insurance policy	15,000

The value of salvaged stock was ₹ 5,000, insurance policy was subject to average clause.

Calculate the amount of insurance claim.

किर्ती ट्रेडर्सचा माल दि. 1 मे, 2024 रोजी आगीने नष्ट झाला. त्यांच्या लेखे पुस्तकातून खालील माहिती उपलब्ध झाली :

		₹
(1)	शिल्लक माल दि. 1 जाने., 2024	40,000
(2)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत खरेदी	35,000
(3)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत खरेदी परत	5,000
(4)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत मजूरी	25,000
(5)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत निर्माणी व्यय	5,000
(6)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत विक्री	1,00,000
(7)	विक्रीवर सकल लाभाच्या दर	20%
(8)	आगनी विमापत्राचे मुल्य	15,000

आगीपासून वाचलेल्या मालाचे मुल्य ₹ 5,000 होते, विमापत्रास सरासरी नुकसान भरपाईचे कलम आहे.

विमापत्राच्या दाव्याची रक्कम काढा.

P.T.O.

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

4. Rajesh and Dinesh entered into joint venture to purchase and sell plot. Rajesh contributed ₹ 10,00,000 and Dinesh ₹ 5,00,000 and the amount deposited into joint bank account.

The transactions of the venture were as follows : 15

(i) Purchased Land ₹ 5,00,000.

(ii) Incurred development expenses ₹ 2,00,000.

(iii) Dinesh paid registration fees ₹ 25,000.

(iv) 3/4 land was sold at ₹ 7,52,500.

(v) The remaining land was taken over by Rajesh for ₹ 2,00,000.

(vi) The amount between co-venturers were settled at the end of Joint Venture.

Prepare :

(i) Joint Venture Account

(ii) Co-venture Account.

राजेश आणि दिनेश यांनी प्लॉटची खरेदी आणि विक्री करिता संयुक्त उपक्रमात प्रवेश घेतला. त्यांनी संयुक्त बँक खात्यात ठेव ठेवली. राजेशने ₹ 10,00,000 आणि दिनेशने ₹ 5,00,000 उपक्रमाचा व्यवहार खालीलप्रमाणे :

(i) जमीन खरेदी ₹ 5,00,000.

(ii) विकास खर्च ₹ 2,00,000.

(iii) दिनेशने नोंदणी शुल्क ₹ 25,000 दिले.

(*iv*) 3/4 जमीन विक्री ₹ 7,52,500.

(*v*) शिल्लक जमीन राजेशने ₹ 2,00,000 ला ठेऊन घेतली.

(*vi*) सह-उपक्रमींनी आपले व्यवहार पुर्ण करून संयुक्त उपक्रम बंद करण्यात आला.

तयार करा :

(*i*) संयुक्त उपक्रम खाते

(*ii*) सह-उपक्रमींचे खाते.

5. Ajanta Tourist Company purchased a bike from Bajaj Co. Ltd. on hire purchase basis on 1st Jan., 2020. An advance of ₹ 7,500 being paid on signing of an agreement and the balance by four annual instalments of ₹ 12,500 each, with interest, to be paid on last date of each year. Bajaj Co. charged interest at the rate 6% on the unpaid balance. The cash price of bike was ₹ 57,500. Ajanta Tourist Company charged depreciation at 10% fixed balance method.

Give Ledger Accounts in the books of Ajanta Tourist Company. 15

अजंता टूरिस्ट कम्पनीने 1 जानेवारी, 2020 रोजी बजाज कं. ली. यांच्याकडून क्रय-विक्रय तत्त्वावर एक बाईक खरेदी केली. कराराच्या वेळी अग्रिम राशी ₹ 7,500 देऊन शेष रक्कम चार वार्षिक हप्त्यात प्रत्येकी ₹ 12,500 व अधिक व्याज प्रत्येक वर्षाच्या शेवटी देण्याचे ठरले. बजाज कं. ली. अदत्त राशीवर वार्षिक 6% दराने व्याज आकारणी करते. बाईकची रोख मुल्य ₹ 57,500 होते. अजंता टूरिस्ट कंपनीने बाईकवर 10% स्थिर पद्धतीने घसारा आकारते. अजंता टूरिस्ट कंपनीच्या पुस्तकात लॅजर खाते द्या.

P.T.O.

CamScanner

6. Write a detailed note on Joint Venture. 15

संयुक्त उपक्रमावर सविस्तर टीप लिहा.

7. Write short notes on : 15

(A) Loss of Stock Policy

(B) Techniques of Modern Accounting.

थोडक्यात टिपा लिहा :

(अ) शिल्लक माल नुकसानीचे विमापत्र

(ब) आधुनिक लेखांकनाची तंत्रे.

X315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BAX315YBE30BA

CamScanner

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 6 printed pages]

CA—165—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (NEP) (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

BUSINESS STATISTICS AND MATHEMATICS

Paper CCOMMT-1152

(Thursday, 17-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—80

N.B. :— (1) Question No. **1** is compulsory.

(2) Solve any *four* from Question Nos. **2** to **7**.

(3) Use of simple, non-programmable calculator is allowed.

(1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(2) प्रश्न क्र. 2 ते 7पैकी कोणतेही **चार** प्रश्न सोडवा.

(3) साधा, प्रोग्राम न भरता येणारा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CS CamScanner

1. Calculate Paasche, Laspeyre and Fisher's Ideal Index Number from the following data : 20

Commodity	2020		2021	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	06	50	10	56
B	02	100	02	120
C	04	60	06	60
D	10	30	12	24
E	08	40	12	36

खालील माहितीवरून पाश्चे, लॉसपेअर आणि फिशरचा आदर्श किंमत निर्देशांक काढा :

वस्तू	2020		2021	
	किंमत	मात्रा	किंमत	मात्रा
A	06	50	10	56
B	02	100	02	120
C	04	60	06	60
D	10	30	12	24
E	08	40	12	36

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

2. An amount of Rs. 20,000 paid at an annual interest of 8%, calculate : 15

(i) Simple interest for 4 years

(ii) Compound interest for 3 years.

20,000 रु. इतकी रक्कम वार्षिक 8% व्याज दराने देण्यात आली, तर गणन करा :

(i) सरळ व्याज दराने चार वर्षाचे सरळ व्याज

(ii) चक्रवाढ व्याज दराने तीन वर्षाचे चक्रवाढ व्याज.

3. If 15

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 7 \\ 8 & 9 & 6 \\ 5 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \\ 7 & 5 & 8 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 3 & 7 & 5 \\ 6 & 8 & 9 \end{bmatrix}$$

Solve the following :

(i) A + B + C

(ii) 3A + 2B − 3C

(iii) 4A − 3B + 2C.

P.T.O.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 7 \\ 8 & 9 & 6 \\ 5 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \\ 7 & 5 & 8 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 3 & 7 & 5 \\ 6 & 8 & 9 \end{bmatrix}$$

सोडवा :

(*i*) A + B + C

(*ii*) 3A + 2B − 3C

(*iii*) 4A − 3B + 2C.

4. A problem in Mathematics is given to 3 students, 'A', 'B' and 'C', whose chance of solving it are 1/2, 1/3 and 1/4 respectively. What is the probability that the problem will be solved ? 15

गणिताचा एक प्रश्न सोडविण्यासाठी 'अ', 'ब' आणि 'क' या तीन विद्यार्थ्यांना दिला आहे. ज्यांची प्रश्न सोडविण्याची शक्यता अनुक्रमे 1/2, 1/3 आणि 1/4 आहे. हा प्रश्न सोडविला जाण्याची संभाव्यता काय आहे ?

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

5. Given : 15

	x	y
Mean	18	100
Standard Deviation	14	20

r between x and y is = 0.8.

Find regression equation x on y and y on x and estimate the value of x when y is 30.

दिलेले :

	x	y
माध्य	18	100
प्रमाप विचलन	14	20

x आणि y मधील सहसंबंध गुणक r = 0.8.

प्रतिपगमन समीकरण x on y आणि y on x तयार करून x चे मूल्य शोधा.

6. (i) What is index number ? State procedure of construction of index number. 8

निर्देशांक म्हणजे काय ? निर्देशांक तयार करण्याची प्रक्रिया सांगा.

(ii) Explain the concept of probability. 7

संभाव्यतेची संकल्पना स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

7. Solve the following : 15

(*i*) $^{11}P_3$

(*ii*) $^{12}C_2$

(*iii*) $\frac{13!}{(13-2)!}$.

मूल्य शोधा :

(*i*) $^{11}P_3$

(*ii*) $^{12}C_2$

(*iii*) $\frac{13!}{(13-2)!}$.

X315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACCX315Y6C1ACC

CamScanner

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 2 printed pages]

CA—163—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (NEP) (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

BUSINESS ECONOMICS

Paper–II (CCOMMT-1151)

(Tuesday, 15-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—80

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) Solve any *four* from Q. No. **2** to Q. No. **7**.

(*i*) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 7पैकी कोणतेही 4 प्रश्न सोडवा.

1. Define the perfect competition. Explain the short-run equilibrium of firm in perfect competition. 20

पुर्ण स्पर्धेची व्याख्या द्या. पुर्ण स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचे अल्पकालीन संतूलन स्पष्ट करा.

2. What is Monopoly ? Explain its characteristics. 15

मक्तेदारी म्हणजे काय ? मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. What is monopolistic competition ? Explain the short-run equilibrium of firm in monopolistic competition. 15

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय ? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचे अल्पकालीन संतूलन स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y5D8B6AX315Y5D8B6AX315Y5D8B6AX315Y5D8B6A

CamScanner

4. Define oligopoly. Explain the characteristies of oligopoly. 15

अल्पजनाधिकाराची व्याख्या देऊन अल्पजनाधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. What is wages ? Explain the modern theory of wages. 15

मजूरी म्हणजे काय ? मजूरीचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

6. What is interest ? Explain the loanable funds theory of interest. 15

व्याज म्हणजे काय ? व्याजाचा कर्जाउ रकमेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

7. Write short notes on : 15

(*i*) Price Discrimination

(*ii*) Modern theory of Rent.

संक्षिप्त टिपा लिहा :

(*i*) मुल्य भेद

(*ii*) खंडाचा आधूनिक सिद्धांत.

X315Y5D8B6AX315Y5D8B6AX315Y5D8B6AX315Y5D8B6A

CamScanner

This question paper contains 3 printed pages]

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय औसा जि. लातूर ग्रंथालय

CA—75—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

BUSINESS ECONOMICS

Paper II (BC-2.3)

(Tuesday, 15-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—Three Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Question No. 1 is compulsory.

(*iii*) Figures to the right indicate full marks.

(*i*) सर्व प्रश्न सोडवा.

(*ii*) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(*iii*) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

1. Explain the equilibrium under Perfect Competition. 20

पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचे संतुलन स्पष्ट करा.

2. What is the price discrimination ? Explain the types of price discrimination. 15

मुल्यभेद म्हणजे काय ? मुल्यभेदाचे प्रकार स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

What is the Monopoly ? Explain its characteristics.

मक्तेदारी म्हणजे काय ? त्याचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. Explain the equilibrium of firm in Monopolistic Competition. 15

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेमध्ये उद्योगसंस्थेचे संतुलन स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the difference between Monopolistic Competition and Perfect Competition.

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा आणि पूर्ण स्पर्धा यांतील फरक स्पष्ट करा.

4. Explain the Ricardian Theory of Rent. 15

रिकार्डोंचा खंडाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the uncertainty bearing theory of profit.

नफ्याचा अनिश्चिततेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

CamScanner

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) Oligopoly market

(*b*) Characteristics of oligopoly

(*c*) Price determination under oligopoly market

(*d*) Concept of wages.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

(*a*) अल्पाधिकार बाजारपेठ

(*b*) अल्पाधिकाराची वैशिष्ट्ये

(*c*) अल्पाधिकार बाजारपेठेतील मूल्य निश्चिती

(*d*) मजूरीची संकल्पना.

X315Y5E6C40X315Y5E6C40X315Y5E6C40X315Y5E6C40

CamScanner

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 8 printed pages]

CA—63—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

BUSINESS STATISTICS AND MATHEMATICS

Paper BC-2.2

(Friday, 11-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (1) Question No. 1 is compulsory.

(2) Figures to the right indicate full marks.

(3) Use of simple calculator is allowed.

(1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(3) साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498

1. Construct the Laspeyre, Paasche and Fisher's Ideal Index Number from the following data : 20

Commodities	Base Year		Current Year	
	Price	Quantity	Price	Quantity
Wheat	04	25	06	27
Ghee	08	35	10	42
Firewood	06	15	08	17
Sugar	10	45	12	49
Cloth	04	22	06	26

खालील माहितीवरून लॉसपेरे, पाशे आणि फिशरचा आदर्श निर्देशांक काढा :

वस्तू	आधार वर्ष		चालु वर्ष	
	किंमत	मात्रा	किंमत	मात्रा
गहू	04	25	06	27
तूप	08	35	10	42
इंधन	06	15	08	17
साखर	10	45	12	49
कापड	04	22	06	26

X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498

CamScanner

2. (i) If 15

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 9 \\ 4 & 7 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 4 & 6 \end{bmatrix}$$

find :

$$2A + 3B - 4I.$$

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 9 \\ 4 & 7 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 4 & 6 \end{bmatrix}$$

शोधा :

$$2A + 3B - 4I.$$

(ii) If

$$A = \begin{bmatrix} 6 & 16 & 10 \\ 8 & 10 & 4 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 8 & 4 & 2 \\ 6 & 12 & 16 \end{bmatrix},$$

$$C = \begin{bmatrix} 4 & 5 & 8 \\ 1 & 6 & 9 \end{bmatrix}$$

solve :

$$(A + B) + C = B + C.$$

P.T.O.

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 6 & 16 & 10 \\ 8 & 10 & 4 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 8 & 4 & 2 \\ 6 & 12 & 16 \end{bmatrix},$$

$$C = \begin{bmatrix} 4 & 5 & 8 \\ 1 & 6 & 9 \end{bmatrix}$$

सोडवा :

$$(A + B) + C = B + C.$$

Or

(किंवा)

If

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 4 & 5 \\ 6 & 7 & 8 \\ 9 & 10 & 11 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 6 & 3 & 2 \\ 2 & 5 & 6 \\ -2 & 4 & 5 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 6 & 8 & 4 \\ 3 & -1 & 2 \\ 4 & 4 & 2 \end{bmatrix}$$

Solve :

(*i*) A + B + C

(*ii*) 2A – 2C

(*iii*) 3B + 3C.

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 4 & 5 \\ 6 & 7 & 8 \\ 9 & 10 & 11 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 6 & 3 & 2 \\ 2 & 5 & 6 \\ -2 & 4 & 5 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} 6 & 8 & 4 \\ 3 & -1 & 2 \\ 4 & 4 & 2 \end{bmatrix}$$

सोडवा :

(*i*) A + B + C

(*ii*) 2A – 2C

(*iii*) 3B + 3C.

P.T.O.

X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498

3. A bag contains 14 yellow and 12 green balls. If two balls are drawn at random, find the probability that : 15

(*i*) Both are yellow

(*ii*) Both are green

(*iii*) One of is each colour.

एका बॅगेत 14 पिवळे आणि 12 हिरवे चेंडू आहेत. जर दोन चेंडू दैव प्रणाली पद्धतीने काढल्यास :

(*i*) दोन्ही चेंडू पिवळे

(*ii*) दोन्ही चेंडू हिरवे

(*iii*) दोन्ही वेगळ्या रंगाचे असण्याची संभाव्यता माहित करा.

Or

(किंवा)

Find the value of :

(*a*) 6! × 7!

(*b*) $\frac{12!}{5!}$

(*c*) In how many ways can the letters of the word 'CALCULATOR' be arranged ?

मूल्य शोधा :

(*a*) 6! × 7!

X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498X315YBEA498

CamScanner

(*b*) $\frac{12!}{5!}$

(*c*) 'CALCULATOR' या शब्दाची अक्षरे किती भिन्न प्रकारे रचता येतील ?

4. An amount of Rs. 3,200 paid at an annual interest of 9%, calculate : 15

(*i*) Simple interest for four years

(*ii*) Compound interest for four years.

रु. 3,200 इतकी रक्कम वार्षिक 9% व्याज दराने देण्यात आली तर गणन करा :

(*i*) चार वर्षांचे सरळ व्याज

(*ii*) चार वर्षांचे चक्रवाढ व्याज.

Or

(किंवा)

(*a*) Ages of Rushi and his father are in ratio of 3 : 8. If the sum of their ages is 55 years, find their ages.

ऋषी आणि त्याच्या वडीलाच्या वयाचे गुणोत्तर 3 : 8 आहे. जर त्यांचे वयाची बेरीज 55 वर्षे असेल, तर त्यांचे वय काढा.

(*b*) An agent is entitled for commission of Rs. 2,000 @ 9% on turnover. Find the amount of sale.

एका दलालाला 9% दराने रु. 2,000 कमिशन मिळाले, तर त्याची विक्री काढा.

P.T.O.

5. Solve any *two* from the following : 10

(*i*) Need of index numbers

(*ii*) Probability

(*iii*) Solve ${}^{8}C_{2}$

(*iv*) Solve ${}^{7}P_{3}$.

खालीलपैकी कोणतेही **दोन** सोडवा :

(*i*) निर्देशांकाची आवश्यकता

(*ii*) संभाव्यता

(*iii*) सोडवा ${}^{8}C_{2}$

(*iv*) सोडवा ${}^{7}P_{3}$.

CamScanner

This question paper contains 2 printed pages]

AA—02—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A./B.Com./B.Sc. (NEP) (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

HINDI (MIL)

Paper HHINMIL-1151

(साहित्य कलश और व्यावहारिक हिंदी : भाग-II)

(Saturday, 5-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon**

Time—2 Hours *Maximum Marks—40*

N.B. :— (1) पहला प्रश्न अनिवार्य है।

(2) प्रश्न क्रमांक 2 से प्रश्न क्रमांक 6 में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(3) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए : 10

(अ) 'कृत्रिम मेधा' की उपयोगिता।

(ब) 'बाशिंदा' कहानी का करेला झा।

(क) वाक् से पाठ प्रणाली।

(ड) 'फर्क नहीं पड़ता' कविता का आशय।

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर
108

X315Y42B953X315Y42B953X315Y42B953X315Y42B953

2. 'वसीयतनामा' कहानी की कथावस्तु लिखिए। 10

3. 'कदम मिलाकर चलना होगा' कविता में व्यक्त संदेश स्पष्ट कीजिए। 10

4. 'कृत्रिम मेधा' का अर्थ स्पष्ट करते हुए उसके महत्व को विशद कीजिए। 10

5. 'मुंबई काण्ड' कहानी में व्यक्त मानवीय मूल्यों का विश्लेषण कीजिए। 10

6. 'अपने घर की तलाश' कविता की मूल संवेदना पर प्रकाश डालिए। 10

X315Y42B953X315Y42B953X315Y42B953X315Y42B953

CamScanner

This question paper contains 2 printed pages]

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

AA—03—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A./B.Sc./B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

(NEP-2020)

MARATHI (MIL)

Paper–AECMAR-1151

(मराठी साहित्य आणि व्यावहारिक मराठी—II)

(Saturday, 5-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon**

Time—2 Hours *Maximum Marks—40*

N.B. :— (*i*) पहिला प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(*ii*) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : 10

(अ) 'वाटा-पळवाटा' मधील सतीश

(ब) हायकू

(क) बातमी मूल्ये

(ड) जाहिरातीचा मसुदा.

P.T.O.

X315Y432B3EX315Y432B3EX315Y432B3EX315Y432B3E

पुढील प्रश्न क्रमांक 2 ते 6 यामधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :— 30

2. 'रोमराज्य' या पाठातून लेखिकेने 'रोम' शहराचे वर्णन कसे केले ते तुमच्या शब्दात लिहा.

3. पंडित जवाहरलाल नेहरू यांनी आपल्या पत्रातून इंदूस कोणता संदेश दिला ते लिहा.

4. कवी केशवकुमार यांनी 'प्रेमाचा गुलकंद' या कवितेतून एकतर्फी प्रेमाचे चित्रण कसे केले ते सांगा.

5. 'आम्ही तुफानातील दिवे' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा.

6. आकाशवाणीवरील जाहिरातीच्या स्वरूपाविषयी चर्चा करा.

X315Y432B3EX315Y432B3EX315Y432B3EX315Y432B3E

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 2 printed pages]

AC—44—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A./B.Com/B.Sc. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

MARATHI (S.L.)

Paper-II

(साहित्यशिल्प)

(Saturday, 5-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon**

Time—2 Hours *Maximum Marks—50*

N.B. :— (*i*) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(*ii*) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

1. पुढीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्न सोडवा : 10

(*i*) 'सये तुझे डोळे' मधील कमलची घुसमट तुमच्या शब्दांत थोडक्यात लिहा.

(*ii*) वैज्ञानिक जाणिवांचा आविष्कार 'मंगळ कुजबुजला' या विज्ञानकथेतून कसा व्यक्त झाला आहे ते विशद करा.

2. पुढीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्न सोडवा : 10

(*i*) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या उत्तुंग कर्तृत्त्वाचे वर्णन कवी ज. वि. पवार यांनी कसे केले आहे ते स्पष्ट करा.

(*ii*) 'जीवनी' या कवितेतून मानव आणि निसर्ग यांच्यातील अतूट नात्याचे वर्णन कसे आले आहे ते लिहा.

P.T.O.

3. पुढीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्न सोडवा : 10

(*i*) प्रयोग ही संकल्पना स्पष्ट करून कर्मणि प्रयोगाचे प्रकार लिहा.

(*ii*) मराठी साहित्य महामंडळाने सांगितलेले ऱ्हस्व-दीर्घासंबंधीचे नियम सोदाहरण लिहा.

4. पुढीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्न सोडवा : 10

(*i*) मोहिब कादरी यांनी 'ईद' या सणाचे केलेले वर्णन तुमच्या शब्दांत लिहा.

(*ii*) सामान्य माणसाविषयीची तळमळ 'समता' या कवितेतून कशी व्यक्त झाली आहे ते स्पष्ट करा.

5. टिपा लिहा :

(अ) खालील दोहोंपैकी कोणतीही **एक** टीप लिहा : 5

(*i*) कर्तरि प्रयोग

(*ii*) झेल्या.

(आ) खालील दोहोंपैकी कोणतीही **एक** टीप लिहा : 5

(*i*) प्रधानकर्तृत्क भावे.

(*ii*) लिलीची फुले.

CamScanner

This question paper contains 3 printed pages]

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

CA—94—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

MODERN BUSINESS COMMUNICATION

Paper BC-2.4

(Thursday, 17-4-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—Three Hours *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Question No. 1 is compulsory.

(*ii*) Attempt *All* questions.

(*i*) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Explain the principles of effective listening. 20

प्रभावी श्रवणाची तत्वे स्पष्ट करा.

2. Write types and importance of Business Letter. 15

व्यावसायिक पत्राचे प्रकार व महत्व लिहा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the procedure of import business.

आयात व्यापाराची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

3. Explain the principles of effective speaking skill. 15

प्रभावी वक्तृत्वाची तत्वे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is sales letter ? State characteristics of sales letter.

विक्री पत्र म्हणजे काय ? विक्री पत्राचे वैशिष्ट्ये विशद करा.

4. Write content of Resume in detail. 15

आत्मवृत्तामध्ये अंतर्भूत घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write an application for the post of Sales Manager in XYZ Co. Ltd. Latur.

XYZ कंपनी लि. लातूर येथे विक्री व्यवस्थापक पदासाठी अर्ज लिहा.

CS CamScanner